

Денисенко А. М.

здобувач кафедри охорони праці, стандартизації та сертифікації

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків

ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИ РОЗРОБЛЕННІ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ЗДОРОВ'ЯМ (ПБ та З) ПО СТАНДАРТУ OHSAS 18001 (ISO 45001)

Різні організації виявляють усе більшу зацікавленість у досягненні та демонструванні належних результатів у сфері професійної безпеки та здоров'я (ПБ та З) за рахунок управління професійними ризиками відповідно до політики й цілей у цій галузі. Вони чинять так за умов щораз більшої суворості законів, розвитку економічної політики та інших заходів, спрямованих на ПБ та З, а також за умов зростання стурбованості зацікавлених сторін стосовно даного питання [1].

В умовах конкуренції на ринку організації-замовники вимагають від постачальників не тільки привабливих цін, але і демонстрації ефективного менеджменту, відповідальності, а також готовність забезпечити надійне обслуговування без довготривалого простою, викликаних аваріями і нещасними випадками. Найчастіше для участі в тендерах необхідно підтвердження того, що в організації ефективно функціонує сертифікована система менеджменту професійної безпеки та здоров'я за вимогами стандарту OHSAS 18001 (ISO 45001).

Результативно працююча система ПБіЗ підвищує керованість організації в питаннях професійної безпеки і її нематеріальні активи, зменшує невиробничі витрати, пов'язаних з розслідуванням і усуненням наслідків інцидентів, сприяє зростанню задоволеності персоналу за рахунок поступового зниження/виключення на робочих місцях виробничих факторів, що роблять негативний вплив на його здоров'я і безпеку.

Багато організацій проводять «аналізування» чи «аудити» ПБіЗ, щоб оцінити їх характеристики, однак самі по собі такі дії не можуть бути достатніми, щоб організація впевнилась у тому, що її діяльність не лише відповідає, а й надалі відповідатиме правовим вимогам та її політиці. Для ефективного функціонування системи управління ПБіЗ потрібно постійно удосконалювати систему управління, оцінюючи результативність її процесів та оцінюючи можливі ризики.

Згідно з [1], організація повинна розробити, запровадити та підтримувати в робочому стані методичку щодо постійної ідентифікації небезпек, оцінювання ризиків та впровадження необхідних засобів управління. Організація також повинна забезпечити, щоб результати цього оцінювання було взято до уваги під час визначення засобів управління ризиками. Визначаючи управлінські заходи чи розглядаючи зміни до наявних заходів, треба приділити увагу зниженню ризиків відповідно до такої ієрархії: усунення ризику; заміни одних ризиків іншими; застосування технічних засобів управління; застосування знаків, які інформують або попереджують про небезпеку; застосування засобів індивідуального захисту.

Організація повинна документувати та поновлювати результати ідентифікування небезпеки, оцінювання ризиків та їх усунення, а також повинна забезпечити, щоб ризики та установлені засоби управління розглядали у процесі впровадження та підтримування в актуальному стані системи управління ПБіЗ.

Розглянемо терміни щодо ризику згідно з [1]:

- ризик (risk) - поєднання ймовірності виникнення небезпечної події чи впливу та істотності травми чи погіршення здоров'я, які може бути зумовлено такою подією чи впливом;

- прийнятний ризик (acceptable risk) - ризик, знижений до рівня, який організація може допустити, враховуючи свої правові зобов'язання та власну політику у сфері ГіБП;

- оцінювання ризику (risk assessment) - процес оцінювання ризику, що виникає від небезпеки, з урахуванням адекватності наявних засобів управління та прийняття рішення стосовно прийнятності чи неприйнятності ризику

Переваги від розроблення, впровадження та сертифікації системи управління ПБіЗ:

- придбання позитивного іміджу підприємства серед споживачів, громадськості та наглядових органів, як організації демонструє постійне дотримання нормативно-правових вимог у питаннях охорони праці і забезпечує безпечні умови роботи для персоналу;
- зниження витрат по страхуванню цивільної відповідальності за рахунок більш високого рівня управління професійними ризиками;
- збільшення числа лояльних споживачів і нових ділових партнерів;
- підвищення інвестиційної привабливості, зважаючи на зниження професійних ризиків;
- підвищення конкурентоспроможності за рахунок наявності визнаного на міжнародних ринках сертифіката.

Сертифікація розробленої Вами системи управління ПБіЗ за стандартом OHSAS 18001 (ISO 45001) дозволить об'єктивно оцінити результативність її функціонування. У якості методичної допомоги, при розробленні методики «Оцінювання ризиками» пропонується використовувати міжнародні стандарти: ДСТУ ISO 31000:2014 [2] та ДСТУ ІЕС/ISO 31010: 2013 [3].

Література:

1. ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю. Вимоги»
2. ДСТУ ISO 31000:2014 «Менеджмент ризиків. Принципи та керівні вказівки»
3. ДСТУ ІЕС/ISO 31010: 2013 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику».